

ART-S-COOL

Dé kunstschool uit de
Haagse Schilderswijk

Subsidieaanvraag

Meerjarenbeleidsplan
Kunst en Cultuur 2021-2024
Gemeente Den Haag

2.2 Terugblik en zelfevaluatie van 2017-heden

Het is 2018, een jongen van 9 staat voor de deur.

“Jullie geven toch kunstles? Ik hou van knutselen, en mijn vriendjes zitten bij jullie. Mag ik ook mee doen?”
“Tuurlijk mag je mee doen. Heb je een Ooievaarspas?”
“Nee, die heb ik niet.”
“Dan moet je aan je mama vragen of ze je geld mee wil geven voor de kunstles.”
“De jongen kijkt teleurgesteld: “Geld? Dat krijg ik van mijn mama niet, want ik heb ook nog een zusje en twee broertjes.”

Art-S-Cool, dé kunstschool uit de Haagse Schilderswijk, is er voor de toekomst van het kind. We geloven in de kracht van kunst als binding, als ontwikkeling, als geluk. In de afgelopen jaren hebben de kunstenaars uit ons collectief duizenden kinderen bereikt met prachtige kunstactiviteiten. En de duizenden kinderen hebben op hun beurt ons geraakt met hun ontwapenende kunstwerken. Vanuit onze lesateliers in de Schilderswijk trokken we de wijken in, om daar waar de kinderen waren, onze kunstactiviteiten te organiseren. We hebben outreachend ontdekt wat er nodig is om de kunstactiviteiten toegankelijk te maken: dichtbij het kind, op - voor ouders erkende - veilige plekken, zonder financiële drempels, ouders actief betrekken en samenwerken met lokale partners. Veel hebben we bereikt. We zijn trots op onze prestaties in het aantal activiteiten en het aantal leerlingen dat we hebben bereikt op scholen. Dit ligt hoger dan we in het geactualiseerde plan geraamd hadden. Maar wat we ons hadden voorgenomen in het beleidsplan 2017-2021 om 25% van onze activiteiten te richten op cultuurparticipatie, dat is ons niet gelukt. In 2017 en 2018 hebben we slechts 10% behaald. Het buitenschoolse aanbod is net als cultuurparticipatie aan de markt overgelaten, en daar zit nu net de crux. De anekdote waarmee we dit hoofdstuk beginnen, maken we in de praktijk mee: Kinderen die geen toegang hebben tot kunstonderwijs buiten school. Het gemeentelijk beleid voor inclusie in buitenschoolse cultuureducatie, is vertaald in de Ooievaarspas. Maar de Ooievaarspas is te beperkt en ontoereikend. In de Schilderswijk wonen zo'n 9.000 kinderen waarvan de helft recht heeft op een Ooievaarspas omdat zij in minimahuishoudens wonen. Daarvan hebben 84% een Ooievaarspas. Zo'n 5200 kinderen hebben dus geen Ooievaarspas en moeten dus de volle pond betalen, hun broertjes en zusjes ook. Bovendien moeten de kinderen die wel een Ooievaarspas hebben 50% betalen voor een culturele activiteit. Voor al deze kinderen wordt deelname door financiële drempels, onmogelijk gemaakt.

Al in 2016 heeft Art-S-Cool deze signalen gedeeld met de Commissie Samenleving en met de ambtenaren van de directie Cultuur. Als je cultuurparticipatie aan de markt wilt overlaten, geef de kinderen in de aandachtswijken dan tools

om de lessen te betalen. Onze suggesties was om de kinderen een cultuurpas te geven voor gratis toegang, bijvoorbeeld de bibliotheekpas.

In de nota Cultuureducatie 2017 is de buitenschoolse cultuureducatie opgenomen in het beleid. De kansengelijkheid voor talentontwikkeling is hierin een belangrijk aandachtspunt. Er wordt onder meer ingezet op het verbinden van het binnenschoolse met buitenschoolse cultuureducatie, en op het wegnemen van praktische belemmeringen, zoals financiële en fysieke (afstand). Ook worden pilots ingezet om onder meer antwoorden te krijgen op de vraag “kan gebruik van de bibliotheekpas drempels verlagen?”. In cursusjaar 2018/2019 heeft Art-S-Cool deze pilot mogen uitvoeren. We boden kunstactiviteiten aan in de bibliotheken Schilderswijk en Transvaal, en in onze lesateliers waarbij kinderen gratis deel konden nemen met hun Ooievaarspas, en als zij die niet hadden, met hun bibliotheekpas. Kijkend naar het aantal deelnemers in onze lesateliers zien we een groei van 40% ten opzichte van cursusjaar 2017/2018. Ook bleek uit de steekproeven onder 153 kinderen dat maar 37% een Ooievaarspas heeft. Dat wil zeggen dat van de 153 deelnemers er 96 meededen op vertoon van hun bibliotheekpas. Een tweede pilot die we hebben uitgevoerd, vond plaats in samenwerking met Haags Theaterhuis en Muziekcentrum 1001 Nachten met en in cultuuranker De Vaillant. Het was een pilot van drie maanden die kinderen uit de Schilderswijk en Transvaal gratis toegang gaven tot kunstlessen. Geen barrière; broertjes, zusjes en ouders konden meedoen. Wij hebben met elkaar de WOW academie geïnitieerd omdat we de kinderen een plek gunnen waar ze hun talenten op gebied van theater, muziek en beeldende kunst kunnen ontdekken en ontwikkelen. Omdat we vinden dat deze kinderen net als ieder ander Haags kind evenredige toegang verdienen om buitenschoolse lessen te krijgen van professionele kunstenaars, theatermakers, musici. En ook omdat we vinden dat binnenschoolse en buitenschoolse cultuureducatie met elkaar verbonden moeten zijn. Het resultaat is dat er nu 35 kinderen viool spelen, theater en kunst maken en samen een theaterspektakel hebben ontwikkeld. Het resultaat is ook dat alle 35 kinderen door willen met kunst, maar daar weer een half jaar op moeten wachten. Komend schooljaar kunnen we weer een eenmalige pilot draaien; daarna wordt het voor veel kinderen opnieuw stil.

Wat is er volgens Art-S-Cool en onze partners nodig is om de kansengelijkheid voor kinderen in aandachtswijken te bewerkstelligen:

- Zorg dat organisaties in de wijken structurele middelen hebben om samen met scholen en wijkorganisaties kunstlessen binnen- en buitenschools te organiseren.
- Neem voor ouders en hun kinderen uit de aandachtswijken alle financiële drempels weg.

- Investeer in ouderbetrokkenheid, zodat ouders zelf het plezier ervaren van kunst maken.

Wat krijgt de gemeente Den Haag ervoor terug:

- Kinderen die in hun vrije tijd hun talenten ontwikkelen waarbij nieuwsgierigheid en openheid hun tweede natuur wordt.
- Kinderen die, later als zij groot zijn, hun kinderen vanzelfsprekend mee laten doen in brede kunstbeoefening.
- Kinderen die sterk zijn als Haagse burger, omdat er in hun algemene ontwikkeling is geïnvesteerd.
- En uiteindelijk een sterkere culturele sector waar inclusie en culturele diversiteit de normaalste zaak van de wereld zijn, omdat we nú investeren in de generatie van de toekomst. Een generatie die vanzelfsprekend onderdeel uitmaakt van kunst en cultuur: als maker, als organisator, als genietter.

Den Haag vraagt, terecht, om een breder en diverser cultuurpubliek. Art-S-Cool en haar partners vragen om de ‘zee van mogelijkheden’ óók voor onze kinderen en hun ouders uit de aandachtswijk toegankelijk te maken.

2.2.1 Inhoudelijk beleid

Het advies van de commissie in 2016, dat is overgenomen door de gemeente, heeft Art-S-Cool ter harte genomen: concentreren op de Schilderswijk en Transvaal, een groei met mate in het aantal activiteiten. In het geactualiseerde meerjarenbeleidsplan 2017-2021 met bijgestelde meerjarenbegroting heeft Art-S-Cool zichtbaar gemaakt op welke wijze het advies van de commissie inhoud krijgt. Op basis hiervan heeft de gemeente de structurele subsidie verleend. Ook onze wens voor een vaste locatie in de Schilderswijk is gehonoreerd. Daarmee brak een nieuwe fase aan voor Art-S-Cool: opname in het Kunstenplan en een eigen thuisbasis.

De ambities, zoals beschreven in ons

Meerjarenbeleidsplan waren:

- samenwerken met brede buurtscholen voor cultuuronderwijs;
- bijdragen aan de leerlijn Cultuuronderwijs op zijn Haags (verder genoemd COH);
- (talent)ontwikkeling stimuleren van kinderen uit de Schilderswijk en Transvaal;
- organiseren van sociaal artistieke projecten en kunst in de openbare ruimte;
- naast diverse buurtlocaties ook een herkenbare, eigen plek in de Schilderswijk;
- werken met een zelfsturend collectief van professionele kunstenaars en vormgevers.

We hebben de ambities beleidsmatig in doelstellingen en prioriteiten beschreven op de terreinen van de drie kernactiviteiten: cultuuronderwijs, cultuurparticipatie en sociaal artistieke projecten. Hier volgt per terrein een terugblik.

Cultuuronderwijs

Art-S-Cool geeft kunstlessen met een grote K

— John Verhoeff, directeur Jan van Nassauschool, 2019

Sinds 2017 tot het indienen van dit meerjarenbeleidsplan hebben de kunstenaars 4800 activiteiten verzorgd in de scholen. We richten ons op de school als geheel: voor zowel de peuters in de voorschool, de leerlingen uit de groepen 1 t/m 8, als de ouders en de leerkrachten organiseren we kunsteducatie. We zijn er als Kunstenaar in de Klas, of met een bijzonder project, een naschoolse cursus of als structureel onderdeel van het onderwijscurriculum. Onze samenwerkingen bestaan uit eenmalige activiteiten, een cursus, uit structurele lessen of zomerweken. We nemen leerlingen en ouders graag mee op excursie, bijvoorbeeld naar een atelier of een galerie. Alleen de reis daarnaartoe is vaak al een ontdekkingsstocht van onbekende plekken in de stad. In het programma Kunstklas Jonge kind en Ouders ontdekken peuters samen met hun ouders wat je met verbruiksmaterialen allemaal kunt doen. De ouders leren waarom creativiteit zo belangrijk is voor de ontwikkeling van hun kind, en dat ook thuis met allerlei voorhanden materialen, er een wereld door hun kind ontdekt kan worden. Ook speciaal voor ouders op school zijn diverse kunstactiviteiten waaraan zij mee kunnen doen. Een voorbeeld is het maken van een eigen prentenboek voor hun kind, met daarin zelfbedachte verhalen en getekende illustraties.

Van al onze binnenschoolse activiteiten valt het grootste deel, zo'n 89%, onder LKP. LKP dat staat voor LeerKansenProfiel. Scholen met voldoende gewichtsleerlingen kunnen kiezen om een LKP-school te worden, d.w.z. het onderwijs met 6 lessen per week uit te breiden. Voor deze uren ontvangen de schoolbesturen subsidie waarmee vaklessen sport, ict, cultuur, e.a. kunnen worden ingekocht. Bij LKP-scholen waarmee Art-S-Cool samenwerkt, is het kunstonderwijs opgenomen in het curriculum. Zoals een kind naar gymles gaat, gaat het ook naar kunst. Voor Art-S-Cool zijn deze opdrachten om verschillende redenen interessant: inhoudelijk omdat we kinderen van jongs af aan tot dat ze de school verlaten, mogen begeleiden in hun creatieve ontwikkeling; als verdienmodel voor onze kunstenaars omdat ze meerdere lessen achter elkaar kunnen geven, en bedrijfsmatig voor de publieksinkomsten. Daarnaast signaleren onze kunstenaars leerlingen met opvallende creativiteit, en verwijzen ze hen door naar de buitenschoolse talentklas.

Het afgelopen jaar echter, hebben we de kwetsbaarheid van LKP aan den lijve ondervonden. School, kunstenaar(s) en Art-S-Cool moeten goed samenwerken om de kwaliteit te kunnen waarborgen, anders geeft dit onrust bij de kinderen. Maar door het nijpende probleem van lerarentekorten, juist in onze wijken, staan directeuren voor de klas, worden groepen onverwachts naar huis gestuurd, zijn er lerarenwisselingen en uitzendkrachten, en reageren kinderen hierop weerspanning. Eén partnerschool dreigde hieraan onderdoor te gaan en besloot de LKP na de herfstvakantie 2019 te beëindigen, om zich te richten op de basis: de leraar voor de klas. Na negen jaar partnerschap, is dit voor beide een

pijnlijke situatie, en kijken we uiteraard naar andere mogelijkheden voor samenwerking. Deze ervaring laat zien dat uiteindelijk de opgroeiende jeugd in kwetsbare omgevingen, het kind van de rekening is.

Een samenwerking die we vooraf niet gepland hebben, is die met Johan de Witt-college, dat veel leerlingen uit onze regio heeft. Met leerlingen van de praktijkschool hebben we twee jaar een arbeidsstage georganiseerd waarbij zij al lerende onze lokalen opknaptten. De samenwerking bood zoveel potentie, dat we deze uitbreidden naar kunstlessen voor leerlingen van het vmbo-basis.

Cultuurparticipatie

“Ik wist niet dat ik dit kon, en nu heb ik meer zelfvertrouwen gekregen”.

– Said, 14 jaar, tijdens de publieke onthulling van het graffitibord ‘Talentenhuis’, 2018

Bovenstaand citaat, is waar Art-S-Cool het meeste trots op is als we terugblikken naar afgelopen kunstplanperiode. Said en zijn vrienden, hebben de naam Talentenhuis bedacht, omdat in het pand aan de Ferdinand Bolstraat, je talenten kunt ontwikkelen in sport, leren en kunst. De naam verdiende een bord. De jongeren en de jongerenwerkers van Zebra Welzijn en NextProjecten, hebben onder leiding van kunstenaars van Art-S-Cool geleerd hoe je van ontwerp tot een uitvoering in graffiti kunt komen. Hun bord prijkt boven de hoofdingang. Het waren dezelfde jongeren die een paar maanden eerder het pand als doelwit hadden voor hun ongenoegen. Vernielingen, ingooi, inbraak en diefstal, tot ernstige bedreigingen naar de directeur van het inpandse community center, die direct met zijn stichting vertrok. Ook Art-S-Cool was de dupe. Onze kunstlessen moesten we annuleren vanwege kapot glas en vernielingen. Voor duizenden euro’s was er aan apparatuur, gereedschap en geld gestolen. Maar bovenal was ons gevoel van veiligheid ernstig aangetast. De wethouder en directie Cultuur werden daarna alert; dit is niet zomaar een cultuurpand, dit is een pand in een omgeving dat acuut extra aandacht behoeft. De gemeente Cultuur en Stadsdeel Centrum, de politie, de nieuwe welzijnpartners, de Fightclub en Art-S-Cool sloegen de handen ineen om het urgente probleem aan te pakken. Het pand werd beveiligd met camera’s, schrikverlichting en overklimbeveiliging, een maandelijks gebruikersoverleg is geïnitieerd - ook om mee te denken over de renovatie -, de jongeren werden uitgenodigd om hun ongenoegen te delen en om binding te maken met de partners uit het pand. Uit de gesprekken is het idee geboren voor het graffitiproject, en verwoordt Said wat deze ervaring met hem deed. Nu twee jaar later, is de renovatie van het pand afgerond, het netwerk in een aanpak Frans Halsbuurt versterkt, en worden onze lesateliers, mede dankzij projectsubsidies, vaker gebruikt voor de buitenschoolse activiteiten. Door projectsubsidie heeft Art-S-Cool de buitenschoolse lessen in de eigen lesateliers kunnen uitbreiden. Hierdoor kunnen kinderen drie dagen in de week bij ons terecht voor kunst na school. Hierin is een differentiatie: kinderen mo-

gen zelf kiezen wat ze willen maken of een kunstles volgen. Kinderen uit de wijk en hun ouders maken hier dankbaar gebruik van. Op de donderdag halen we na schooltijd 33 leerlingen op van basisschool De Buutplaats die meedoen. Een van de buitenschoolse programma’s is de Kweekvijver Jong Talent dat sinds 2014 een vast onderdeel van ons aanbod is. Kinderen vanaf 9 jaar die door de (kunst)docent opvallen in creativiteit, kunnen hiervoor in aanmerking komen. Ze krijgen twee uur les per week, bouwen een portfolio op en gaan op excursie naar de Kunstacademie KABK, voor onder meer een ontmoeting met de coördinator van de School voor Jong Talent. Op die manier leren kinderen dat er mogelijkheden zijn om met hun talenten door te stromen naar voortgezet kunstonderwijs. Inmiddels hebben zo’n 120 jonge talenten een certificaat ontvangen, en hun ouders trots gemaakt tijdens de tentoonstelling. Tot op heden heeft doorstroming van de jonge talenten naar het voortgezet kunstonderwijs nog niet plaatsgevonden. Eén van de redenen hiervoor is, dat de kinderen een te laag schooladvies hebben voor voortgezet kunstonderwijs. Daar zoekt Art-S-Cool een antwoord op.

Sociaal Artistieke Projecten

“Als je de kinderen zo samen bezig ziet in de les, zie je helemaal niet meer welk kind van welke school komt. Mijn zoon heeft ook al een paar nieuwe vrienden gemaakt op de Spoorzoeker. Echt mooi om te zien.”

– Moeder van De Haagse Schoolvereniging, 2018

In 2012 bedachten onze kunstenaars hun eerste Sociaal Artistieke Project “Later als ik groot ben...”. De jaren daarna volgden er meerderen: De Schilderswijk Catwalk, Art City, De Haagse Dierentuin en KunstKaravaan Schilderswijk. Die laatste twee projecten smaakten naar een vervolg en verdieping.

Tijdens De Haagse Dierentuin bezoeken leerlingen uit verschillende wijken elkaar op de scholen. Daar bedenken ze in gemixte groepen nieuwe diersoorten. De kracht van dit project is dat door de uitwisseling, de creatieve samenwerking, en het gezamenlijk toewerken naar een ouderpresentatie, de leerlingen in een korte tijd naar elkaar toegroeien en er zelfs vriendschappen ontstaan.

Voor iedere editie zoeken onze kunstenaars naar uitdagende kunstdisciplines, zoals stop-motion, sculpturen, performances en vragen expertise van culturele partners. Zo is er eerder samengewerkt met Filmhuis Den Haag, ateliercomplex Maakhaven en productiehuis Korzo. Met dit project hebben 289 leerlingen uit de Schilderswijk, Duinoord, Spoorwijk, Transvaal, Bomenbuurt, Willemspark elkaar leren kennen, en zijn honderden ouders bij elkaar samen gekomen om te genieten van de nieuwe diersoorten, en van de nieuwe vriendschappen tussen hun kinderen.

Ook de KunstKaravaan is als concept zo sterk dat we het inmiddels vier keer hebben uitgevoerd. Met een tent trekken de kunstenaars midden in de zomer van plein naar plein door de Schilderswijk. Elke dag staat de KunstKaravaan op een andere plek. Alle kinderen die tijdens de vakantie thuisblijven, kunnen meedoen. En daar wordt gretig gebruik

van gemaakt. De kunstenaars bedenken ieder jaar een ander thema. De kinderen hebben een nomadenrugtent gemaakt, een onmogelijke vliegmachine, wereldvreemde maskers en het afgelopen jaar werd het project omgedoopt in de Muzikale KunstKaravaan, met zelfgemaakte muziek-instrumenten.

2.2.2. Positionering binnen bestel en bijdrage totale aanbod

Onze positie is lokaal gericht met een focus op de wijken Schilderswijk en Transvaal. Ook scholen en instellingen in de naburige aandachtswijken, zoals Rivierenbuurt, Spoorwijk, Laak, en Den Haag Zuid West wisten Art-S-Cool te vinden. Door de samenwerking met COH en door het project De Haagse Dierentuin, vonden onze activiteiten ook in andere delen van Den Haag plaats.

We werken sectoroverstijgend op het grensvlak tussen kunst, leren en samenleving. Deze positionering binnen het bestel is onze kracht omdat we drie sectoren cultuur, onderwijs en maatschappij met elkaar verbinden.

Een verrassing in 2016 was dat Art-S-Cool ook van landelijke betekenis bleek te zijn. De CCD-Award, voor de Code Culturele Diversiteit en de opname van directeur Laura van Eeden in de Kleurrijke Top 100, deden ons beseffen dat we een nationale inspiratie zijn. En ook het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst, het LKCA, heeft Art-S-Cool onlangs als good practice geïnterviewd voor hun onderzoek naar arbeidstevredenheid in collectieven.

We opereren in educatie en talentontwikkeling, maar vooral investeren we in een nieuwe generatie cultuurmakers en -liefhebbers. Dat doen we niet alleen. Onze partners zijn talrijk, zowel op buurt-, wijk- als gemeenteniveau: de scholen, welzijn, zelforganisaties, cultuurankers, culturele partners, de bibliotheken, de ouders, de gemeente, fondsen, de Rotary, de kunstenaars en meer...

Ons publieksbeleid blijft gericht op de jeugd en hun ouders met een afstand tot kunstonderwijs, primair in de Schilderswijk en Transvaal. In de Schilderswijk heeft 92% van de bewoners een migrantenachtergrond. Juist door middel van actieve kunst kunnen taalbarrières overstegen worden. Culturen ontmoeten elkaar al creërend, waardoor waardering en inspiratie ontstaat. Onder meer door echt contact te maken met kinderen, bewoners en partners, door het dialoog aan te gaan, om hulp te vragen en hulp te bieden, kortom door als een goede buur midden in de wijk te staan, zijn er bindingen ontstaan en publiek bereikt. De relaties met de bewoners zijn zelfs zo sterk, dat de directeur van Art-S-Cool is opgenomen in de SchilderswijkBewoners Top 100 van 2018.

2.2.3. Economische en/of maatschappelijke betekenis

Art-S-Cool hanteert een brede aanpak rondom het kind. We zijn actief in de leef- en leerwereld van de jeugd,

waaronder het gezin en de fysieke en sociale buurt. Dit is essentieel voor een veilige en stimulerende omgeving; een voorwaarde voor creativiteit. Door te investeren in de toekomst van de jeugd, in talentontwikkeling, en kunst in te zetten als middel voor binding, is Art-S-Cool van zowel economische als maatschappelijke betekenis. Veiligheid, imago van de Schilderswijk en andere aandachtswijken, actieve betrokkenheid van bewoners en creatieve jeugd hebben ons inziens indirect economische en direct maatschappelijke opbrengsten.

2.2.4. Bedrijfsvoering

Art-S-Cool opereert op twee terreinen: binnenschoolse cultuureducatie en buitenschoolse cultuurparticipatie. Probleem is de uiteenlopende bekostigingsregimes, cultuureducatie via overheidssubsidie, cultuurparticipatie via de markt van vraag en aanbod. De markt voor cultuurparticipatie functioneert echter in onze wijken niet door afwezigheid van een koopkrachtige vraag. Het gemeentelijk instrument de Ooievaarspas is ontoereikend, zoals ook in gemeentelijke beleidsnota's wordt gesignaleerd.

De bekostiging van de cultuurparticipatie is daardoor voor het bestuur een jaarlijks financieel risico. Dit heeft het bestuur in 2019 doen besluiten om te werken met een incrementele begroting.

Sinds de opname in het kunstenplan in 2017, is er voor Art-S-Cool vanuit de gemeente een accountantsverklaring verplicht. Het voldoen aan de eisen van de accountant heeft geresulteerd in een onvoorziene werkdruk in de organisatie. Het bestuur dat nauw betrokken was bij de controles, heeft daarom de organisatie uitgebreid met administratieve (2018) en zakelijke ondersteuning (2019), en in 2019 de samenwerking met het financieel administratiekantoor beëindigd. Hiervoor in de plaats is het programma Exact Online in de organisatie geïmplementeerd, waardoor er een betere sturing op cijfers is.

Het traject Wijzer Werven dat is ingezet door het Ministerie van OC&W, heeft ons belangrijke inzichten gegeven. Onder meer dat het voor een kleine organisatie lastig is om partners aan te trekken. Enerzijds vanwege gebrek aan personeel dat zich op het cultureel ondernemen zou moeten richten, anderzijds omdat bedrijven zich graag aan grote en bekende namen wil committeren. We hebben het traject concreet afgerond met het ontwikkelen van een sponsoringsprogramma Kweek een Talent! Particulieren en bedrijven kunnen de jonge talenten van Art-S-Cool ondersteunen. Hieruit is een samenwerking ontstaan met de Rotary 's-Gravenhage Oost, die een hele talentgroep voor twee jaar lang ondersteunen.

De Code Cultural Governance en de Code Culturele Diversiteit zijn belangrijke leidraden voor het bestuur. Het zijn voor het bestuur geen codes en woorden op papier. Jaarlijks vindt de interne evaluatie op beide codes plaats, waarop beleid kan worden bijgesteld. In de bijlagen bij de Jaarverslagen lichten we de analyses en prioriteiten jaarlijks toe.

Piramide Talentontwikkeling Art-S-Cool

persoonsvorming

ouderbetrokkenheid

Excellent
talent

Verdieping
Kweekvijver
Jong Talent

Ontwikkeling
Kunstonderwijs
binnen- en buitenschools

Oriëntatie
Kennismakingsactiviteiten
binnen- en buitenschools

Voedingsbodem
Kunst verbindt in Sociaal Artistieke Projecten

2.3.

Plannen en activiteiten 2021 – 2024

2.3.1. Inhoudelijk beleid

In tentoonstellingsruimte GEMAK houdt de directeur van Art-S-Cool het openingswoord bij de expositie 'Later als ik groot ben...'. Er zijn meer dan honderd kinderen, ouders, wethouder en belangstellenden. De directeur wil het kunstenaarscollectief aan het publiek voorstellen en vraagt: "Willen alle kunstenaars van Art-S-Cool hun hand opsteken?" Alle handen van het collectief gaan tezamen met de honderd handen van de aanwezige kinderen de lucht in.

Missie

Art-S-Cool, dé kunstschool uit de Haagse Schilderswijk, is er voor de toekomst van de jeugd. Voor ieder kind is kunst belangrijk én ieder kind heeft recht om zijn talenten te ontdekken. Met kwalitatief kunstonderwijs van professionele kunstenaars en vormgevers, investeren we in kennis en vaardigheden, in creativiteit en samenwerking, in het individu en in de samenleving. Het kind en de jongere staan centraal in ons kunstonderwijs. Zij bepalen welke keuzes ze willen maken in hun werkstuk. Er is geen goed of fout, er is alleen jouw verhaal; hoe kijk jij naar jezelf, de ander, de wereld. De kunstenaar begeleidt hun in het creatieve proces, stelt vragen, leert technieken, inspireert met een thema, en zorgt voor de materialen. Op basis van de **Piramide Talentontwikkeling** differentieert Art-S-Cool het aanbod voor binnen- en buitenschools kunstonderwijs. We creëren een **voedingsbodem** door zoveel mogelijk kinderen kennis te laten maken met kunst, kunst in te zetten als binding, en activiteiten aan peuters en kleuters te geven. In de **oriëntatie** ontdekt de jeugd wat er allemaal mogelijk is in de kunsten, en als ze intensiever kunstonderwijs genieten dan zullen zij zich meer **ontwikkelen**. In de **verdieping** kunnen jonge **talenten** zich onder laten dompelen in kunst, een portfolio opbouwen en eventueel doorstromen naar vervolgstudies kunstonderwijs. Hoe intensiever de deelnemer de kunstactiviteiten volgt, hoe groter de persoonsvorming en ook hoe meer steun, begrip en betrokkenheid er nodig is van de ouders. Onze doelgroepen zijn kinderen, jongeren en hun ouders met een afstand tot kunstonderwijs. Die wonen niet alleen in de Schilderswijk en Transvaal. Ook in de naburige aandachtswijken in Zuid West en in Laak groeien kinderen op in kwetsbare situaties. De concentratie sociale-economische problematieken in de aandachtswijken heeft impact op het leven en opgroeien van de jeugd. Art-S-Cool heeft sinds 2011 proefondervindelijk ervaringen opgedaan hoe deze kinderen te bereiken zijn met kunstactiviteiten. We blijken de juiste snaar te pakken hebben. Door ons te richten op het kind én zijn fysieke en sociale omgeving creëren we voorwaarden om zich te ontplooiën. Onze kunstenaars zijn in staat om de zendertjes af te stemmen op de meer dan

110 nationaliteiten die de Schilderswijk en omgeving rijk is. Open staan voor het hele gezin, en kinderen betrekken wat zij graag willen leren is een goede formule gebleken. Sinds de oprichting van de stichting in 2011 hebben 21.000 kinderen, en ouders geparticipeerd in kunst.

Visie 2021-2024

Onze visie is om:

- Bij te dragen aan inclusie en talentontwikkeling van jeugd en hun ouders uit de Haagse aandachtswijken;
- Verbindingen te creëren tussen Haagse jongeren die elkaar ontmoeten in actieve kunstbeoefening;
- De kwaliteit van onze kunsteducatie te borgen door als collectief te blijven professionaliseren;
- Met een efficiënte en effectieve organisatie de interne processen te sturen, waarbij de bedrijfsvoering gecontinueerd is, en we kunnen inspelen op fluctuatie die inherent is aan binnen- en buitenschoolse kunsteducatie.

Art-S-Cool is als kunstschool uit de Schilderswijk, uitgegroeid met diverse vaste en tijdelijke satellieten in verschillende aandachtswijken. We creëren in samenwerking met wijkpartners, cultuurankers, buurthuizen, (vo-)scholen, bibliotheken creatieve ontmoetingsruimtes waar jonge deelnemers en ouders met de kunstenaar kunst maken. We leggen verbindingen tussen binnen- en buitenschoolse kunsteducatie, en tussen kinderen uit verschillende wijken. Onze programma's zijn uitgebreid met ambachten uit diverse culturen, toegepaste kunst, interdisciplinair en media-kunsteducatie. We hebben een ouderraad die ons adviseert in buitenschoolse kunsteducatie en een samenwerking met kunstenaars en vormgevers met diverse culturele achtergronden die een rolmodel zijn voor onze doelgroep.

Doelstelling 2021-2024

1. **Versterken van het binnen- en buitenschools kunstonderwijs** met als doel het enthousiasme dat ons cultuuronderwijs bij leerlingen teweegbrengt, een vervolg te geven in de vrije tijd, waardoor talentontwikkeling van kinderen gestimuleerd wordt. Daarbij aan te sluiten bij het gemeentelijk beleid om kinderen uit arme en rijke gezinnen gelijke kansen te bieden voor de ontwikkeling van deze talenten en vaardigheden (nota Cultuureducatie 2017).
2. **Kunst in te zetten voor binding tussen Haagse jeugdigen en leefbaarheid in aandachtswijken- en buurten**, met als doel kunst in te zetten voor sociale ontwikkeling, culturen en gemeenschappen te verbinden en inclusie te bevorderen. Dit draagt bij aan het gemeentelijke beleid om de collectieve identiteit van de stad te bevorderen (beleidskader Kunst en Cultuur

2021-2024), meer dan nu in te zetten voor het versterken van de sociale cohesie in de stad (nota Cultuureducatie 2017) en ontmoetingen in en buiten het onderwijs te stimuleren om tolerantie en verdraagzaamheid te stimuleren (Haags Educatief Agenda 2018-2022) en polarisatie te verminderen (Actieplan Frans Halsbuurt).

Om deze doelen te realiseren voert Art-S-Cool beleid op twee terreinen: kernactiviteiten en secundaire processen. De kernactiviteiten bestaan uit cultuureducatie en cultuurparticipatie. Hieronder volgen de plannen per doelstelling.

Ambities, plannen en prioriteiten

Doelstelling 1 Versterken van het binnen- en buitenschools kunstonderwijs

A. CULTUURONDERWIJS

Het benutten van de talenten van alle kinderen en jongeren, ongeacht afkomst, is een centrale maatschappelijke opdracht van het onderwijs.

Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van Nederland. We kunnen het ons niet veroorloven om de talenten van kinderen en jongeren onbenut te laten.

(uit Bijlage 1 van Gelijke Kansen Alliantie-Agenda oorzaken onbenut talent)

Art-S-Cool heeft de ambitie om een bijdrage te leveren aan gelijke kansen in het binnen- en buitenschools kunstonderwijs voor iedere kind.

Dit doen we de komende jaren door inzet van de volgende plannen:

- Een vraaggestuurd aanbod dat Brede Buurtscholen in aandachtswijken, afnemen en ervaren als kwalitatief aanvullend, ondersteunend en faciliterend voor het eigen onderwijs.
- Programma's voor Brede Buurtscholen voor versterking van ouderbetrokkenheid bij de creatieve ontwikkeling van hun kind.
- Samenwerkingen met Brede Buurtscholen om het binnenschoolse kunsteducatie te verbinden met buitenschoolse kunsteducatie.
- Een leerlingvolgsysteem in te zetten, waarbij leerlingen gevolgd worden in hun ontwikkeling, en eventueel doorverwezen kunnen worden naar buitenschools aanbod
- Bij te dragen aan de leerlijn Cultuuronderwijs op zijn Haags.

Binnen de plannen zijn onze prioriteiten:

— Cultuuronderwijs op zijn Haags

Art-S-Cool is partner van dit gemeentelijk initiatief. Binnen de thema's uit de leerlijn Beeldende Kunst, Vormgeving en

Architectuur en Interdisciplinair ligt een aanbod voor de Kunstenaar in de Klas, en aanvullende projecten. Art-S-Cool is voornemens om zich ook bij de derde beleidsperiode van COH 2021-2024 aan te sluiten.

— Partner Brede (VO-)Buurtscholen

Net als in de vorige kunstenplanperiode biedt Art-S-Cool ook de komende jaren, in samenwerking met de Brede Buurtscholen, kunstonderwijs op maat. We willen hierbij meer dan nu de programma's voor het jonge kind en ouders en voor de ouderbetrokkenheid onder de aandacht brengen. Om het binnen- en buitenschools kunstonderwijs beter met elkaar te verbinden, wil Art-S-Cool het aantal activiteiten binnen de Verlengde Leertijd vergroten. In schooljaar 2019-2020 is hiervoor een pilot opgenomen in het kader van de nota Cultuuronderwijs 2017. Art-S-Cool biedt vijf cursussen voor naschool aan, waarvan vier kunstlessen op school plaatsvinden, en vier lessen op locatie van Art-S-Cool. Hierbij nodigen we nadrukkelijk de ouders uit om deel te nemen. Het doel is dat kinderen en ouders locaties van Art-S-Cool beter kunnen vinden, en weten waar ze terecht kunnen als ze in de vrije tijd meer willen met kunst. Daarnaast is Johan de Witt scholengroep ook een Brede Buurtschool geworden, en is er in het afgelopen kunstenplanperiode partnerschap ontstaan. Een groot deel van hun leerlingpopulatie woont in onze wijken. De samenwerking voor arbeidsstages voor leerlingen van de Praktijkschool, en schoolprojecten binnen het onderwijscurriculum worden voortgezet. In 2020 wordt de samenwerking uitgebreid in de Verlengde Schooldag, speciaal voor leerlingen van het vmbo. Ook hierin is het doel dat leerlingen die meer willen met kunst, kunnen doorstromen naar Art-S-Cool. Zie verder onder kopje Cultuurparticipatie.

— Educatie in Mediakunst

De beeldende kunst en vormgeving is een zeer brede discipline. Mede door de fotografie, videocamera, smartphones en computers zijn er veel meer mogelijkheden. Met het project De Haagse Dierentuin heeft Art-S-Cool i.s.m. Filmhuis Den Haag een programma mediakunsteducatie ontwikkeld, waarin kinderen leren verhalen en animaties te bedenken, figuren te maken, deze met stopmotion techniek te filmen, en met opgenomen teksten en geluiden, deze te monteren tot een video. In 2020 krijgt deze samenwerking met Het Filmhuis verdere gestalte in het VSD-programma van de Schreuderschool, basisschool voor speciaal onderwijs. Mediakunsteducatie draagt bij aan essentiële vaardigheden van kinderen en jongeren, zoals mediawijsheid, programmeren en creativiteit. Ze leren diverse media op creatieve wijze te gebruiken als middel en als presentatievorm. Het komende jaar gaat een werkgroep binnen het collectief een beleidsplan opstellen op welke wijze mediakunstonderwijs voor binnen- en buitenschoolse kunsteducatie van Art-S-Cool vorm kan krijgen, en wat hiervoor nodig is. Het doel is om met de opgedane ervaringen binnen De Haagse Dierentuin en VSD Schreuderschool, en met de beleidsvoornemens zoals de werkgroep deze heeft opgesteld, de discipline Mediakunst vanaf 2021 structureel op te nemen in onze programma's.

— Aandachtswijken

In de Schilderswijk is het aantal minimahuishoudens het grootst ten opzicht van de andere wijken in Den Haag. Meer dan 50% van de bewoners heeft een inkomen tot 110% bijstandsniveau. De armoede en de multiproblematiek is enorm. Maar ook in aandachtswijken zoals in Laak en Den Haag Zuid West, wonen (te) veel kinderen in armoede en in kwetsbare situaties. Art-S-Cool is door diverse organisaties, en deelnemers meermaals gevraagd om ook daar van betekenis te zijn. De komende beleidsperiode wil Art-S-Cool dan ook in deze aandachtswijken binnen- en buitenschoolse kunsteducatie organiseren. De uitbreiding op scholen pakken we geleidelijk aan, en doen we in afstemming en/of in samenwerking met Cultuurschakel en de cultuurankers.

— Invalpool/werkdrukverlaging

De scholen staan onder druk. Ook Art-S-Cool heeft dat aan den lijve ondervonden. Om scholen in hun werkdruk te verlichten, wil Art-S-Cool graag van dienst zijn. Op welke wijze, hoe dit te organiseren en te communiceren, zal nog voor 2020 intern uitgewerkt worden. De gemeente Den Haag is op de hoogte dat wij van betekenis willen zijn, en neemt ons mee in de op te richten invalpool.

B. CULTUURPARTICIPATIE

In een stad in transitie is elk talent nodig. Een voorwaarde voor talentontwikkeling is dat ieder kind en ieder jongere gelijke kansen krijgt. In het onderwijs én daarbuiten. Het is daarom van belang om te investeren in talentontwikkeling, in de verlengde schooltijd en buiten schooltijd.
(uit nota Cultuureducatie 2017).

Art-S-Cool heeft de ambitie om kansengelijkheid te creëren tussen einde schooltijd en begin etenstijd, en een belangrijke voedingsbodem te zijn voor aanwas van nieuwe creatieve talenten.

Dit doen we de komende jaren door:

- Een aantrekkelijk vrijetijds- en buitenschools aanbod met kunstactiviteiten;
- Deze dichtbij het kind/jongeren te organiseren op -voor ouders- veilige plekken;
- Hierin samen te werken met scholen en andere organisaties uit de aandachtswijken;
- De financiële drempels voor deelname weg te nemen;
- Ouderbetrokkenheid te stimuleren;
- Een leerlingvolgsysteem in te zetten, waarbij deelnemers gevolgd worden in hun ontwikkeling, en eventueel doorverwezen kunnen worden naar vervolgstopleidingen.
- Exposities op verschillende plekken met de gemaakte werken van de amateurkunstenaars.
- Een talentklas voor leerlingen uit groep 6-8 van de basisschool;
- Een talentklas voor leerlingen van het VMBO.

Binnen de plannen zijn onze prioriteiten:

— Gemeentelijk beleid Buitenschools Cultuureducatie

Het huidige cultuurbeleid voor buitenschools kunstonderwijs heeft voor onze doelgroepen veel drempels opgeworpen. Net als de afgelopen jaren, zal Art-S-Cool ook de komende jaren er alles aan doen om deze drempels weg te nemen. Dat betekent dat we tijd investeren in het leggen van relaties met wijkorganisaties, scholen en ouders; we graag de samenwerking met de wijkbibliotheken en cultuurankers De Vaillant, Laaktheater en Dakota voortzetten; we de financiële drempels wegnemen, bij voorkeur door gebruik van de bibliotheekpas als cultuurpas. Uit ervaring blijkt dat buitenschoolse cultuuractiviteiten voor kinderen in kwetsbare wijken alleen mogelijk zijn met steun van de gemeente. Al onze voornemens voor de komende jaren zijn afhankelijk van lokaal beleid voor gelijke kansen voor alle kinderen in Den Haag.

— Kunstschool Art-S-Cool

In de lesateliers in het Talentenhuis hebben we programma's voor kinderen en hun ouders. Op vertoon van de Ooievaarspas of, als ze deze niet in het bezit hebben, bibliotheekpas, kunnen de deelnemers zich inschrijven als lid. Het aantal activiteiten is binnen het besteedbare projectbudget van Art-S-Cool. Op het moment van schrijven, zijn er op de dinsdag, woensdag en donderdag programma's. Op de dinsdag en donderdag zijn er tegelijkertijd twee groepen in de leeftijden 4-8 jaar en 9-13 jaar. De deelnemers werken een trimester aan een thema zoals I-Robot, Superhelden, Een Brug van Watte?! Na afloop presenteren de kinderen de gemaakte werken aan de ouders. Op de woensdag is er een groep ouder&kind, en de talentenklas. Met onze programma's kan het hele gezin tegelijkertijd deelnemen en vormen praktische zaken zoals oppassen op het kleine broertje of zusje, geen belemmering. Onze inzet is om het aanbod de komende jaren uit te breiden met programma's voor jongeren. De invulling van de programma's willen we samen met de jongeren bepalen. Waar zij behoefte aan hebben, staat centraal. Overdag gaan we met en voor de vrouwen uit de buurt activiteiten organiseren waarbij ontmoeting en creatieve participatie gecombineerd worden. Hiervoor werken we samen met lokale vrouwenstichtingen die ook de geïsoleerde vrouwen kunnen bereiken.

— Kweekvijver Jong Talent voor vmbo leerlingen

Ook de komende jaren wil Art-S-Cool jong talent ondersteunen. Doorstroming naar voortgezet kunstonderwijs is echter voor de meeste van onze deelnemers niet haalbaar. Een te laag schooladvies maakt dit onmogelijk. Dit realiseerden we bij het terugzien van Ivar, een oud deelnemer van de talentklas, die inmiddels op Johan de Wittscholengroep in de derde klas van vmbo-basis zit. Nog dagelijks is hij met kunst bezig, vertelde hij, en zijn tekentalent blijft opvallend. Hoe mooi zou het zijn, als Ivar zijn talenten kan inzetten voor zijn, maar ook voor onze toekomst. Vanaf 2023 wil Art-S-Cool structureel een aanbod hebben voor vmbo-jongeren met talent. Hiervoor zoekt Art-S-Cool, naast

de samenwerking met Johan de Wittcollege, ook samenwerking met MBO creatief, zoals het Grafisch Lyceum in Rotterdam. Om dit aanbod vanaf 2023 structureel te hebben, zullen we de komende drie jaar diverse programma's organiseren, waarin de samenwerking tussen het vmbo, MBO en Art-S-Cool, en de invulling van het talentenprogramma ontwikkeld worden. Indien haalbaar en wenselijk, worden ook de talenten van de Praktijkschool hierin meegenomen.

— Satellieten

Art-S-Cool is daar waar de kinderen zijn. We hebben dan ook op verschillende plekken in de Schilderswijk en Transvaal satellieten waar kunstactiviteiten gegeven worden. De komende jaren willen we dergelijke satellieten ook organiseren in andere aandachtswijken. Te denken valt aan de Artlabs in Theater Dakota, een leegstaand winkelpand in Moerwijk, een ruimte in het Laaktheater. Door in de wijken fysiek aanwezig te zijn, kunnen netwerken worden opgebouwd, de zendertjes op maat worden afgestemd, en raken de kinderen, jongeren en ouders vertrouwd met onze kunstenaars.

— Ouderbetrokkenheid

Ouders hebben een essentiële rol bij de ontwikkeling van hun kind, zo ook bij de creatieve ontwikkeling. Veel ouders van onze doelgroep, hebben zorgen aan hun hoofd: over werk, financiën, huisvesting, de Nederlandse taal... Toch weet Art-S-Cool ze te bereiken. Van een bezoeker aan een presentatie tot actief deelnemen aan kunstactiviteiten, of zelfs vrijwilligerswerk. De ouders van kinderen die deelnemen aan onze buitenschoolse kunstactiviteiten zitten in een groepsapp, en zien elke week wat de kinderen gaan doen, en hebben gemaakt. Soms stuurt een ouder een foto met een werk van zichzelf of van het kind. Deze bindingen willen we de komende jaren versterken, onder meer door het opzetten van een Ouderraad die ons met raad en daad kan bijstaan in een gezamenlijke missie: de toekomst van de jeugd. De Ouderraad vragen we ook welke behoeftes er bij de ouders zijn om zelf creatief en kunstzinnig aan de slag te gaan. Op basis van die behoeftes kunnen we gezamenlijke programma's organiseren.

— Uitbreiding disciplines

Naast mediakunsteducatie zijn er meer disciplines die interessant en belangrijk zijn voor onze doelgroepen. Voor de jongeren bijvoorbeeld urban art en toegepaste kunst. Voor de ouders zijn kunstvormen uit hun geboorteland interessant om door te geven aan hun kinderen. Te denken valt aan kalligrafie, mozaïek, ebru, geometrische patronen, muqarnas en keramiek. Voor deze technieken en kennis werkt Art-S-Cool samen met specialisten. We zijn in 2018 hiervoor een netwerk gestart, en al enkele professionals in huis gehaald om hierin gastlessen te geven. De komende jaren wil Art-S-Cool het netwerk en programma's uitbreiden. Daarnaast zijn de interdisciplinaire samenwerkingen in de WOW Academie met het Haags Theaterhuis en Muziekcentrum 1001 Nachten ons zeer goed bevallen. Zowel de kinderen als de betrokken kunstenaars, musici en theatermakers hebben elkaar tot grote hoogtes gebracht, dat te zien was in de eind-

presentatie in De Vaillant. Ook de WOW Academie verdient in de komende jaren voortzetting.

Doelstelling 2. Kunst inzetten voor binding tussen Haagse jeugdigen en de leefbaarheid in aandachtswijken.

A. CULTUURONDERWIJS

*Hoe de wereld er morgen uitziet,
wordt vandaag bepaald.*
(Haags Educatieve Agenda 2018-2022,
Ontwikkelkansen in Den Haag).

Art-S-Cool heeft de ambitie om bindingen te creëren tussen Haagse leerlingen uit verschillende wijken, diverse culturen en sociale-economische omstandigheden, want de jeugd is de toekomst van onze stad.

Dit doen we de komende jaren door:

- Sociaal artistieke projecten te organiseren waarbij samen kunst maken wordt ingezet voor bindingen tussen leerlingen van verschillende scholen;
- Hierin artistieke en uitdagende kunstmedium voor in te zetten;
- Daarvoor samen te werken met culturele instellingen in de stad;
- De ouders bij deze sociaal artistieke projecten te betrekken;
- Te organiseren dat continuering gewaarborgd is.

Binnen de plannen zijn onze prioriteiten:

— De Haagse Dierentuin

Het project De Haagse Dierentuin bewees de afgelopen jaren een inspirerende methodiek te hebben ontwikkeld, met als effect: kinderen van verschillende scholen, uit andere wijken, en met diverse achtergronden komen met elkaar in contact en werken samen aan een zelfbedacht en gecreëerd diersoort. Art-S-Cool wil ook de komende jaren twee edities per jaar uitvoeren. Continuïteit is voor de organisatie een voorwaarde. Vooral omdat de scholen een half tot een heel jaar vooraf projecten inplannen.

— Schoolprojecten

Ook schoolbreed kan kunst als middel ingezet worden voor de sociale cohesie. Projecten waarbij leerlingen werken naar een gezamenlijke eindpresentatie voor de elkaar en de ouders, zorgt voor binding. Dit kan ook een kunstwerk zijn voor in de school, of op de muren van het schoolplein. De kunstenaars uit het collectief willen de komende jaren graag dergelijke projecten ontwikkelen in samenwerking met de scholen.

B. CULTUURPARTICIPATIE

Maar het is allereerst noodzakelijk om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen bijdragen aan een positief leefklimaat in de wijk. De maatschappelijke partners maken sluitende afspraken met als doel dat kinderen in de wijk zich goed kunnen ontwikkelen en volwassenen gestimuleerd worden om zichzelf te ontwikkelen.

(uit Gebiedsprogramma 2016-2019 Stadsdeel Centrum, Schilderswijk).

Art-S-Cool heeft de ambitie om kunstparticipatie in te zetten als middel voor de sociale cohesie, leefbaarheid en ontwikkeling bij buurtbewoners in de aandachtswijken.

Dit doen we de komende jaren door:

- Met bewoners en organisaties kunstprojecten te organiseren, waarbij de buurtbewoners zelf ervaren dat zij bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie in de wijken;
- Voor kinderen bijzondere kunstprojecten in vakanties en vrije tijd te organiseren;
- Voor deze projecten samen te werken met wijkpartners;
- Ouderbetrokkenheid te stimuleren.

Binnen de plannen zijn onze prioriteiten:

— KunstKaravaan

De KunstKaravaan is een succesformule waar jaarlijks tweehonderdvijftig kinderen tijdens de zomervakantie aan deelnemen, en die we de komende jaren voortzetten. Met de tent rondtrekken door de wijk, alle kinderen uitnodigen deel te nemen, en originele kunstthema's bedenken, smaken naar meer.

— Sociale cohesie en leefbaarheid in de Frans Halsbuurt

In de Frans Halsbuurt, waar de lesateliers van Art-S-Cool zich bevinden, is een netwerk opgezet dat door de gemeente wordt gecoördineerd en waarin lokale partners samenwerken in de zgn. Aanpak Frans Halsbuurt. Dit netwerk is nodig voor een integrale aanpak om bewoners te betrekken bij hun buurt, en de ouders te ondersteunen in de ontwikkeling van hun kind. De problematiek van de buurt is zoals deels in paragraaf 2.2. beschreven, zorgelijk. Criminaliteit, straatvervuiling, wantrouwen naar de overheid, schulden, werkloosheid, spanningen tussen etnische en religieuze groeperingen; kortom multi-problematiek. Tegelijkertijd liggen er ook kansen. Door met elkaar samen te werken zagen we de afgelopen jaren al resultaten in de goede richting. Binnen dit netwerk zien de scholen, buurt- en sportverenigingen, de politie en de gemeente, Art-S-Cool als belangrijke organisatie om kunst in te zetten voor binding en participatie. Ook ons huidige bereik van ouders zien zij als meerwaarde. Cultuur in aandachtswijken, draagt bij aan onderling groepsgevoel en vergroot het vermogen om buiten de groep contacten te leggen. Dit wordt in de Engelse literatuur bonding en bridging genoemd. Art-S-Cool zal de komende jaren met de partners, maar vooral met de bewo-

ners, projecten organiseren voor de buurt.

Inhoudelijke kwaliteit waarborgen

Art-S-Cool kiest ervoor om de lessen en leerlijnen, volgens het principe van het creatieve proces: oriënteren, onderzoeken, uitvoeren, evalueren en presenteren, met in alle fasen ruimte voor feedback en reflectie, door het collectief te laten ontwikkelen. Jaarlijks vinden er professionaliseringsmomenten plaats, zoals in 2018 een VTS-middag (Virtual Thinking Strategie). Ook bestuderen we actuele onderzoeken en theorieën over cultuuronderwijs, participatie, diversiteit en inclusie. Dergelijke informatie houdt Art-S-Cool scherp. Te denken valt aan de zienswijze van onderwijspedagoog Gert Biesta, die in zijn boek *'Door kunst onderwezen willen worden'* schetst dat kunst en educatie langzaam maar zeker verdwijnen uit het begrip kunsteducatie, en aan het afstudeeronderzoek *'Kunst is Wit'*, van antropoloogstudent Fia van Heteren, waar de Marokkaanse gemeenschap in de Schilderswijk vertelt over hun cultuurbeleving.

Veel kunstactiviteiten worden in tweetallen of meer uitgevoerd. Door deze samenwerkingen leren kunstenaars van elkaar. Voor de kunstenaars in het binnenschools kunstonderwijs, is er een werkgroep opgericht die 4 tot 6 x per jaar bijeenkomt. De leden geven elkaar proeflesjes waarop feedback gegeven wordt, wisselen ervaringen uit in klasmanagement en bespreken hoe samenwerkingen tussen school en kunstenaar het beste ingericht is. Daarnaast heeft de werkgroep opdracht verleend aan een programmeur om een digitale lessenbank op te zetten. In 2019 is de lessenbank geoptimaliseerd, en gevuld met uitgeschreven lessen en foto's. De wens van Art-S-Cool is om ook een werkgroep voor buitenschoolse lessen op te richten, waarbij de leden de digitale lessenbank kunnen aanvullen.

Voor beginnende collectieleden, is een coachingstraject beschikbaar. De coaches zijn collectieleden, die uren krijgen om een nieuw collectiefid op maat ondersteuning te bieden.

2.3.2. Bedrijfsvoering

In onze visie staat de bedrijfsvoering ten dienste van de kernactiviteiten. Zij omvat alle processen die direct en indirect nodig zijn ter ondersteuning van het collectief om hun inspirerende kunstactiviteiten goed te kunnen uitvoeren. Het omvat ook onze verantwoording naar de stakeholders, waaronder de gemeente Den Haag.

Toelichting begroting

De Meerjarenbegroting 2021-2024 is opgesteld als gevolg van beleidsmatige, inhoudelijke keuzes.

De begroting is ook realistisch en incrementeel, dat wil zeggen dat indien de actuele omstandigheden daarom vragen, er tijdens de rit uitgaven worden aangepast. De gevraagde structurele bijdrage is bestemd voor duurzame en gezonde bedrijfsvoering. Voor het opzetten van een goed werkende basisorganisatie plannen we drie jaar. Die fasering is terug te zien in de toenemende kosten en meerjarenaanvraag. Vanaf 2024 staat de organisatie als een huis, en nemen

verhoudingsgewijs de eigen inkomsten ten opzichte van gemeentesubsidie toe. Dit wordt in de jaren vanaf 2025 voortgezet met 60% eigen inkomsten en 40% publieke middelen. De binnenschoolse uitvoering van onze kunstactiviteiten wordt bekostigd door de scholen. We verwachten gedurende de vier jaar een stijging van deze inkomsten doordat we gaan uitbreiden naar andere aandachtswijken en doelgroepen. De buitenschoolse uitvoering, die in bekostiging aan de markt is overgelaten, is de afgelopen jaren deels door projectsubsidies grotendeels bekostigd. Kijkend naar de investering en dekking, leverde deze post in kunstplanperiode 2017-2020 verlies op. Voor bekostiging van buitenschools cultuureducatie in de aandachtswijken is structurele subsidie ter ondersteuning van de overhead, en daarnaast het geven van toegangsmiddelen aan de doelgroep noodzakelijk. Voor bekostiging van buitenschools cultuureducatie in de aandachtswijken is structurele subsidie ter ondersteuning van de overhead, en daarnaast het geven van toegangsmiddelen aan de doelgroep noodzakelijk. Projecten voor sociale cohesie en leefbaarheid hebben een gunstig effect op de beleving van saamhorigheid in de stad en veiligheid in de wijken. Alleen voordat een sociaal artistiek project geïnitieerd kan worden, is er outreachend werk en buurtverkenning nodig. Het opbouwen van de contacten in de buurt en het winnen van het vertrouwen van de bewoners kost tijd. Dan begint pas de fase van met elkaar community artplannen bedenken voor leefbaarheid en ontmoeting. Juist deze tijdsinvestering in de voorfase heeft structurele ondersteuning nodig, zodat het projectplan in co-creatie met de doelgroep wordt ontwikkeld. Voor de uitvoering van het projectplan kan vervolgens medewerking van fondsen worden gevraagd. Vergelijkbaar is de tijd die het kost om scholen aan elkaar te koppelen voor het ontmoetingsproject De Haagse Dierentuin. Ook daar is eerst investering voor nodig, voordat het project doorgang kan krijgen. Alleen afhankelijk zijn van projectsubsidies, zit de continuering in de weg.

We zijn beter in staat om fondsen te enthousiasmeren voor onze projecten. De volgende stap is om ook bedrijven en particulieren aan ons te verbinden. Daar gaan we de komende kunstplanperiode in investeren. Het traject Wijzer Werven heeft hiervoor al enkele tools gegeven die we hebben opgepakt.

Ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting is er een verbeterd onderscheid gemaakt in beheerlasten en activiteitenlasten. Posten die in eerdere begrotingen onder beheer vielen, zoals ontwikkeling kunstonderwijs, professionalisering van het collectief, huur van de lesateliers en materialenopslag, zijn nu onder Activiteitenlasten geplaatst. Verdere toelichting op de diverse posten is te lezen in paragraaf 3.1.1.

Fair Practice Code en Governance Code Cultuur

De uitvoering wordt gedaan door ons collectief van professionele kunstenaars en vormgevers, waarmee de stichting een raamovereenkomst afsluit. De collectiefliden bedenken, organiseren en verzorgen de kunstactiviteiten, vervangen elkaar bij afwezigheid, werken samen in werk- en projectgroepen, wisselen kennis, lessen en ervaringen uit, coachen nieuwe leden en adviseren directie en bestuur in inhoudelijk

en organisatorisch beleid. Daarnaast begeleiden ze vrijwilligers en stagiaires, doen een deel van de administratie voor de buitenschoolse kunstlessen, investeren in relaties met opdrachtgevers, kinderen, ouders en partners en dragen Art-S-Cool naar buiten uit. Veel leden hebben extra taken in de organisatie: voor inhoudelijk advies, het coördineren van projecten of werkgroepen, p.r.-communicatie, huisvesting, materialenbeheer, relatiebeheer, en meer. Hierdoor heeft Art-S-Cool een brede organisatie, met veel kwaliteit, en een groot commitment van haar kunstenaars. Tegelijkertijd vraagt het veel van de leden, vooral omdat de middelen zeer beperkt zijn. Met zestien leden van het collectief heeft hierover een dialoog plaatsgevonden. De leden gaven bestuur en directie mee dat zij zich verbonden voelen met het collectief, de doelgroepen en de missie van Art-S-Cool, en de ruimte en de mogelijkheden voor groei en professionalisering waarderen. Tegelijkertijd benoemden ze de risico's van het cultureel ondernemerschap, zoals continuering van voldoende opdrachten, realistische honoraria en een juiste tijdsindicatie bij de opdrachten als pijnpunten. Het uurtarief zal de komende jaren naar boven worden bijgesteld, met het streven om in 2023 een uurtarief van €50 te bewerkstelligen, en een realistische tijdsindicatie eraan te koppelen. In de uitvoering van de kernactiviteiten, zal dit prijsverschil door de opdrachtgevers en subsidienten moeten worden opgebracht. De doorberekening naar de klanten, betekent een groot risico. De vraag is of scholen, deelnemers, en overige opdrachtgevers de prijsstijging kunnen en willen opbrengen. We zien een trapsgewijze prijsstijging voor ons, waarbij we verwachten dat er deels een eigen bijdragen van Art-S-Cool moet worden geïnvesteerd, zie hiervoor paragraaf 2.4.4. De Governance Code Cultuur 2019 volgt de versie op uit 2014. De 8 principes worden toegepast in de praktijk. Op welke wijze deze worden toegepast, verantwoorden we jaarlijks in onze jaarverslagen. Daarin wordt ook het verslag opgenomen van de zelfevaluatie van het bestuur. De risico-pannenkoek van de Code, gebruikt het bestuur als instrument om na te gaan wat de belangrijkste risico's van onze stichting zijn en welk beleid hiervoor ingezet dient te worden. Zo is onder meer de realistische begroting- en beleidsontwikkeling als beleid opgenomen in de beleidscyclus, en wordt deze op kritieke prestatie indicatoren (kpi's) besproken.

Functies

De cruciale functies in de organisatie van bestuur en directeur zijn geborgd. Binnen het bestuur zijn de belangrijkste portefeuilles, zoals onder meer financiën, de codes, huisvesting en ondernemerschap verdeeld over de leden, die daarover portefeuillehouder zijn. In de komende beleidsperiode worden de functies voor de bedrijfsvoering uitgebreid met onder meer een zakelijk coördinator en administratieve-/bureauondersteuning. Deze functies worden conform de CAO/KE ingeschaald. Zie ook het organogram in paragraaf 2.4.1.

Duurzaamheid

Door het collectief is een convenant duurzaamheid opgesteld dat vanaf 2020 leidend is. In dit convenant hebben de leden afspraken gemaakt over gebruik materialen, afvalscheiding en het integreren van dit thema in de lessencyclus. Ook heeft het collectief de (eigen) organisatie van advies voorzien. Veel van de materialen die tijdens de lessen gebruikt worden, zijn gedoneerd, verzameld, of afkomstig van Scrap, winkel in Rotterdam met industrieel afvalmaterialen voor de creatieve sector. Art-S-Cool maakt al gebruik van ecologische schoonmaakproducten en is strenger gaan toezien op afvalscheiding.

2.3.3. Diversiteit en Inclusie

De nieuwe Code Diversiteit & Inclusie is op 1 november 2019 gelanceerd en wordt, net als in de voorgaande jaren de Code Culturele Diversiteit, als maatstaf gehanteerd van beleid en uitvoering. De begrippen 'diversiteit' en 'inclusie' vormen het hart van Art-S-Cool. De vijf principes uit de nieuwe code helpen ons om systematisch de organisatie, het bereik en de communicatie te verbeteren en bewust te worden van onze unconscious bias. Eén van de bestuursleden treedt op als portefeuillehouder Diversiteit & Inclusie. Zij ziet gedurig toe op agendering van deze thematiek tijdens bestuursvergaderingen en het tweejaarlijks strategische beraad. Hier volgen de visie en ambities op diversiteit en inclusie van publiek, personeel, programma's en partners, met daarbij concrete doelstellingen, maatregelen en beoogde resultaten en de vertaling naar begroting en dagelijks handelen.

Publiek

Art-S-Cool weet kinderen, jongeren en hun ouders met een afstand tot kunst als actief publiek te bereiken. Dit doen we door aantrekkelijke kunstactiviteiten, dichtbij de doelgroepen te organiseren, daarbij fysieke en financiële drempels weg te nemen, en het publiek in co-creatie te betrekken bij onze programma's. Concreet streeft Art-S-Cool naar 90% deelnemers afkomstig uit de aandachtswijken, en 50% uit sociaal-economische lage status. Dit is te meten a.h.v. de locaties waar onze activiteiten plaatsvinden, zoals de scholen, bibliotheken, cultuurankers, door de postcodes die op de inschrijfformulieren staan, en het aantal deelnemers die via de Ooievaarspas en/of stichting Leergeld deelnemen aan onze activiteiten.

Programma

Art-S-Cool ontwikkelt beeldende, inter- en multidisciplinaire programma's die kinderen en jongeren aanspreken. De programma's sluiten aan op de verschillende niveaus en leefwerelden van ons deelnemers. Dit doen we door middel van co-creatie waarin de deelnemers mede het programma bepalen en verantwoordelijk zijn voor hun eigen creatieve proces. Deelnemers geven in individuele gesprekken of op evaluatieformulieren aan wat zij van het programma vinden, en geven hierbij advies voor het vervolg.

Concrete doelstellingen voor periode 2021-2024: Art-S-

Cool breidt na advies en op behoefte van de deelnemers en partners, haar programma's uit met kunstmedia, toegepaste kunst en cultureel diverse ambachten, zodat dit in 2024 30% van haar aanbod bevat. Art-S-Cool heeft vanaf 2021 wekelijks programma's voor (vmbo-) jongeren uit aandachtswijken die meer willen met kunst en hun talenten.

Partners

Art-S-Cool is afhankelijk van scholen en wijkpartners om onze doelgroepen te bereiken en te begrijpen. We zijn dan ook dankbaar voor de warme relaties die we de afgelopen negen jaar hebben opgebouwd, en die ons adviseren, voor ons werven, met ons meedenken en samenwerken. De komende jaren zullen we in partners blijven investeren, en in de - voor ons - andere aandachtswijken netwerken opbouwen. Daarnaast gaan we bewoners en ouders in de buurt als partner van Art-S-Cool verbinden. Concrete maatregelen: In 2021 vindt een verkenning plaats hoe Art-S-Cool deel kan nemen aan netwerken, buurt- of app groepen in aandachtswijken. Dit levert ons ieder jaar drie nieuwe partners per aandachtswijk op. We zetten een Ouderraad op met 'buurtmoeders' die ons adviseren, en tevens als 'wijk-ambassadeurs' en rolmodellen functioneren met erkend informeel gezag in de buurt.

Er wordt communicatie opgesteld in de moederstaal.

Personeel

Art-S-Cool werkt blijvend aan een diverse personele samenstelling voor onze organisatie en collectief. We vinden diversiteit in personeel van belang omdat we van elkaar leren, en ieder weer eigen kennis en ervaring meeneemt. Het is ook voor ons publiek belangrijk, zodat zij zich herkennen, en meten aan rolmodellen.

Onze doelstelling is dat 50% van onze organisatie (bestuur, directie, ondersteuning, collectief, gastdocenten) een diverse achtergrond heeft in: cultuur, sociaal-economisch, geloof, handicap, gender en leeftijd. Bij personeel en bestuurswerving werken we hiervoor samen met Binoq Atana, en zoeken ook samenwerkingen bij andere partners voor het werven van divers personeel.

De maatregelen die we voor onze doelstelling nemen zijn: Ook de komende jaren stageplekken aanbieden voor nieuwkomers die de Nederlandse taal in de praktijk willen oefenen, leerlingen praktijkonderwijs en studenten MBO-1 en 2. Idem voor plekken arbeidservaring voor mensen in de langdurige bijstand. Voortzetten van het 'spotten' van divers eindexamenkandidaten KABK, en deze, net zoals dit de afgelopen jaren succesvol was, uitnodigen voor een samenwerking. Dit uitbreiden met kandidaten van Willem de Kooning Academie en het Grafisch Lyceum in Rotterdam. Tevens inzetten op samenwerkingen met (autodidact) professionals voor andere disciplines (kalligrafie, urban, spoken words, e.a.). Het toewijzen van een vertrouwenspersoon voor het collectief, de organisatie en de deelnemers, die tevens zorgdraagt voor een inclusief werkklimaat, en een veilig, laagdrempelige organisatie. Hiervoor middelen voor professionalisering vrij maken.

2.3.4. Samenwerking, positionering en publieksbereik

Positionering en profiel

Art-S-Cool ambieert een lokale positie wat betreft de uitvoering van onze kunstactiviteiten, namelijk in de aandachtswijken. Art-S-Cool ambieert een positie op stedelijk niveau als partner van de Haagse leerlijn COH, voor ontmoetingsprojecten zoals De Haagse Dierentuin, in stedelijk overleg over Inclusie en Kansengelijkheid. Op nationaal niveau ambieert Art-S-Cool te inspireren, en uit te wisselen met culturele partners met een vergelijkbare missie. Ons cultureel profiel is eerder een beweging dan een instituut. Een mobile brigade van kunstenaars, die dáár is, waar kunst gemaakt kan worden, die iedereen uitnodigt mee te doen, en co-creatie stimuleert. Binnen de culturele sector hebben we een duidelijk profiel door onze focus op de doelgroepen en de aandachtswijken, en in de keten door kunsteducatie, kunstparticipatie, talentontwikkeling en sociaal geëngageerde kunstprojecten. Art-S-Cool is van een belofte in de Haagse cultuursector naar een bewijs gegroeid. De naamsbekendheid van Art-S-Cool neemt toe. Aanwijzingen daarvoor komen van de kinderen, bewoners uit de wijk, de scholen, vanuit andere organisaties, die voorstellen doen voor samenwerking, en vanuit ambtelijk en politiek Den Haag.

Verbindingen en samenwerkingen

De verbindingen met de stad en de directe omgeving, zijn belangrijk om het kind en zijn omgeving te versterken. Met elkaar investeren we in hun toekomst, in kansengelijkheid, in talentontwikkeling, in de Haagse burgers van later. We werken hiervoor op verschillende niveaus en met verschillende sectoren samen. Met de 15-24 scholen om goed kunstonderwijs te verzorgen, en samen te werken voor doorstroom naar het buitenschools aanbod. Met de wijkpartners, zoals de bibliotheken waar we structureel mee samen werken, met de partners in het Talentenhuis Zebra Welzijn, Next Projecten, stichting Moeder&Dochter en Fightclub 070, en met stichting Jeugdwerk, bewonersorganisatie De Paraplu, Schilderswijkbewonerstour, wijkagent, Krajicek Vermeerpark, kinderopvang Dak, buurtkamers, en vele andere zelforganisaties en bewoners om samen te werken in het versterken van de leefbaarheid in de wijk en in het stimuleren van participatie. Met cultuuranker De Vaillant is een regelmatige samenwerking gericht op cultuurparticipatie in de Schilderswijk. De 7 Cultuurankers en Art-S-Cool weten elkaar goed te vinden. We doen jaarlijks mee met Krokuskabaal, voor het Laaktheater zijn we partner in de Urban Lab en voor theater Dakota in de ArtKidsclub. De samenwerking met theater Dakota voor beeldende, kunstmedia en interdisciplinaire educatie in de ArtLabs wordt zowel voor het binnenschools als het buitenschools cultuuronderwijs de komende jaren verder ontwikkeld. Ook met andere culturele partners, zoals KOO, verkent Art-S-Cool wat samen mogelijk is om meer kinderen te bereiken in hun vrije tijd. Voor het project De Haagse Dierentuin, zoekt Art-S-Cool aansluiting met culturele organisaties die hun ruimte en

expertise mede willen inzetten. Hieruit is de samenwerking met Filmhuis Den Haag voortgekomen voor een kunstmedia VSD-programma op de Schreuderschool.

Met De Vaillant, Het Haags Theaterhuis en Muziekcentrum 1001 Nachten is het afgelopen jaar een bijzondere co-creatie ontwikkeld, dat heeft geresulteerd in de WOW Academie. Hierin krijgen kinderen uit de Schilderswijk les in drie disciplines, en werken toe naar een interdisciplinaire voorstelling. De zakelijk directeur van het Haags Theaterhuis is, ook binnen Art-S-Cool op freelance basis actief als zakelijk coördinator.

Met de artistiek directeur van het Haags Theaterhuis heeft Art-S-Cool een overleg geïnitieerd met aanbieders voor cultuureducatie- en buitenschoolse cultuurparticipatie. Koo, Musicon, Rabarber, Beweigi, Grafische Werkplaats, Huis van Gedichten, Muziekcentrum 1001 Nachten, Moves Haaglanden vonden het overleg waardevol. In januari wordt het voortgezet.

2.3.5. Cultuureducatie

Graag verwijzen we voor deze paragraaf naar ons Inhoudelijk beleid paragraaf 2.3.1.

2.3.6. Makersklimaat en talentontwikkeling

Onze talentontwikkelingsprogramma's en toekomstplannen worden beschreven onder paragraaf 2.2.1 Cultuurparticipatie en paragraaf 2.3.1 Versterken binnen- en buitenschoolskunstonderwijs.

We investeren in opgroeiend talent én in de huidige maker: de kunstenaar. Zoals Saber Javanmard zei: "Art-S-cool heeft me de kans geboden kunstlessen te geven, en daarmee een ander talent te ontwikkelen."

The background is a solid green color. In the top-left corner, there is a red triangular shape pointing towards the center. In the top-right area, there is a large, rounded purple shape. In the bottom-right area, there is a yellow rounded shape. The text 'ART-S-COOL' is centered in the middle of the page.

ART-S-COOL